

Voorjaar 2017

PSITTAScene

The Magazine of the WORLD PARROT TRUST

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Een berichtje van het bureau van Steve

Dit nummer van PsittaScene heeft me doen nadenken over de verbazingwekkende toegewijde en getalenteerde personen over de hele wereld waar we mee werken om de papegaaien te helpen redden. Hun vasthoudendheid en vastberadenheid zijn bewonderenswaardig.

Teamleden van het Lear's ara project kruipen diep in de grotten met vleermuizen om de zeldzame nestlingen te onderzoeken en te ringen en dappere ontmoetingen met Afrikaanse bijen. Vrijwilligers in Costa Rica die de geelvleugelara's helpen bevinden zich soms, bij het repareren van een boom, zonder een weg terug en moeten worden gered door anderen.

In Bolivia waar de blauwkeelara's leven, komen de seizoenregens als een wolkbreuk naar beneden, waarbij projectwerkers afwisselend maanden van het jaar moeten waden, zwoegen of in het ergste geval door het water peddelen. En dan zijn er voor allemaal de insecten – soms vriendelijk, anderen op zoek naar een maaltje warm bloed van een zoogdier.

Deze mensen verdragen een paar van de gevaarlijkste omstandigheden op deze planeet, dit allemaal om wildlife te helpen. Maar ze doen het werk graag wat soms teleurstellend is, maar op tijden hartverwarmend en inspirerend. Wij bij WPT, en de papegaaien zijn jullie voor altijd dankbaar.

Lear's ara onderzoek en herstel

De laatste 10 jaar hebben Erica Pacifico en haar team gewerkt voor de laatste overgebleven Lear's ara's. Hun laatste expeditie, gesteund door WPT, was er één van ontdekking en hernieuwde hoop voor deze speciale vogels.

In het noordelijke Bahia gebied in Brazilië leven deze opmerkelijke blauwe ara's een uitdagend leven. Ze nestelen in de diepste spleten van hoge kliffen, weg van alles behalve de afschrikwekkendste vijanden, waar ze in een goed jaar één of twee jongen grootbrengen. Ze doorstaan harde, droge omstandigheden en zijn bedreigd door inmenging van mensen en verlies van habitat. Maar ondanks dit alles beginnen deze sterke vogels zich te herstellen.

Sinds 2008 hebben Erica en haar team zeven expedities afgerond bij de Canudas Biological Station of Biodiversitas Foundation, het laatste bolwerk van de Lear's ara. Daar hebben ze nieuwe informatie ontdekt over het foerageer -en broedgedrag, en hoe de omgeving waarin ze leven invloed hebben op deze vogels. In

2016 ging het team op weg voor een 45-daagse expeditie met zes vrijwilligers, vijf onderzoekers en drie lokale gidsen om het werk voort te zetten.

Het jaarlijkse werk:

Observeren van broedsucces

In het afgelopen jaar heeft het projectteam 35 nesten geobserveerd op 4 broedsites, waar bij 47 Lear's ara nestlingen in 31 nesten gezondheidchecks werden gedaan en geringd. Bovendien voerden ze een studie uit over de acceptatie van de ouders van een nieuwe ringmethode, die nu in gebruik is vanwege het slecht kunnen lezen van de cijfers op de oude ringen. Met de nieuwe ringen hoopt men dat de jonge ara's makkelijker kunnen worden herkend met kijkers en scopes.

Studies naar ziekten bij nestlingen

André Saidenberg, WPT's programmamanager voor Brazilië en Marcos V.R. Marques hebben mest -en bloedmonsters afgenomen van de ara nestlingen om ziekten te bestuderen die van invloed zou kunnen zijn op de populatie.

Onderzoek van kuikens in nieuwe gebieden

In 2016 konden de onderzoekers voor het eerst nestlingen onderzoeken in het Baixa de Chico gebied. De ara's waren hier sinds de 1970 verdwenen, maar nu zijn er ca. 60 vogels weer in het gebied aan het broeden. Maar de spanningen blijven: er is een voortdurende verstoring in het gebied door boeren die heen en weer rijden met hun machines. Om deze reden denkt men dat de ara's hun slaappleatsen ergens anders naar toe hebben verplaatst, een rustiger plek aan dezelfde weg. De lokale indiaanse gemeenschap vroeg het team om een "niet storen" bord op te hangen, om de mensen te adviseren dit pad te vermijden gedurende de rusttijd van de ara's.

Invloed van de invasieve "killer-bees" bij nestlingen

Samen met de Noord-Amerikaanse entomologen, Caroline Efstathion en Robert French Horsburgh, probeerde het team uit te vinden hoeveel invloed Geafrikaniseerde bijen *Apis cff. melifera* hebben op de Lear's ara's door het bestuderen van de insecten op potentiële nestsites. De ergste gebieden van onveiligheid blijken de Barreiras en Baixa de Chico te zijn.

Bijen dringen nesten binnen, samen met het verzamelen van honing in het bos en de kliffen, eventueel bovenop de andere uitdagingen die de ara's al ondervinden. (verlies van habitat en illegale vangst zowel door de lokale als de internationale dierenhandel).

De volgende stap, om mogelijke verliezen door nieuwe bedreiging, te helpen voorkomen, is door gebruik te maken van gegevens die zijn verzameld door studie om een plan van aanpak voor te bereiden om de insecten uit te roeien. Intussen zijn er een paar experimenten uitgevoerd: gebruik van vangkisten om zwermen aan te trekken en te vangen, en bijenkorven te raken met een kruisboogpijl gevuld met insectenverdelger.

Voorbeelden van foerageerecologie en studies van erfelijkheid bij populaties

Gekoppeld aan waarnemingen van het foerageergedrag van de vogels ontdekten en catalogiseerden de onderzoekers 24 nieuwe voedselsoorten, die ze verzamelden met meer dan 800 veren die ze vonden op de slaapsite (een methode die bekend staat als non-invasieve verzameling) om het dieet van de Lear's ara te

bestuderen. Ze verzamelden tevens 300 veren voor DNA-testen (voor genetische identificatie van afzonderlijke vogels), en 200 mestmonsters voor een zaadverspreidingstudie samen met het Museum de Ciencias Naturales de Madrid.

Studie van habitatkwaliteit

Het team reisde 1.500km om de gemeenten van Campo Formoso, Umburanas, Sento Sé, Morro de Chapéu, Andorinhas, Uá-Uá en Euclides da Cunha te bezoeken. Op deze reis vernam het team over nog twee locaties (Queixo Dantas in Campo Formoso en Gruta dos Brejões in Umburanas) en ze vonden een nieuwe rustplaats in Barra do Tanque (Euclide da Cunha), waar ze 147 ara's telden.

Terugblik op Boqueirão da Onça site als een vrijlatinggebied

De Onça site is een *caatinga* (droog struikgewas) bosdeel die 900.000ha omvat waar de ara's in het jaar 2000 verdwenen. De laatste expeditie uitgevoerd door Fundação Biodiversitas in het gebied telden ca. 30 ara's. Lokale bewoners beschrijven een historische populatie van meer dan 100 ara's. Het gebied huisvest nu slechts twee niet broedende paren.

Een doel voor de toekomst is om zowel de toevluchtplaats en het foerageergebieden te identificeren voor de Lear's ara en een programma op te stellen voor het herstel van de populatie door in gevangenschap gekweekte ara's in het gebied vrij te laten.

Documentairefilm en interview

Biologe Angela Prochilo en Cesar Leite vergezelden het team in 2016 om de eisen van het veldwerk en bescherming van de Lear's ara's te documenteren. De documentaire is onderdeel van Angela haar Master project met BBC Wildlife, samen met fotograaf João Marcus Rosa (Nitro Images, Belo Horizonte) en mede gefinancierd door de World Parrot Trust.

Onderzoeker Erica Pacifico nam ook deel aan het interview over het Barreiras plattelandsgebied in de gemeente Canudas en de bescherming van de foerageersites van de Lear's ara. Geproduceerd door Pierre Alonso en Eliomar Almeida.

Kaapse papegaaien houden stand in het oerwoud

Door Dr. Rowan Martin, WPT-Afrika programmadirecteur

Vroeger verbonden met de meer uitgestrekte bossen naar het zuiden hebben, vroegere klimaatveranderingen en de huidige houtkap, deze vogels gescheiden van andere populaties door meer dan honderden kilometers.

Slechts een heel klein deel van de Zuid-Afrikaanse afromontane bossen zijn nog overgebleven, verspreid in fragmenten over de Drakensberg helling en de oostelijke Kaap. Een recente studie heeft naar voren gebracht dat deze populatie genetisch verschilt van Kaapse papegaaien ergens anders. Het onderzoek steunt het idee dat isolatie een relatief huidig fenomeen is en daarbij rijst de vraag hoelang deze papegaaien nog stand kunnen houden.

Met de wereldpopulatie van Kaapse papegaaien geschat op meer dan 2.000, is het beschermen van dit fragmentarische stuk bos en de unieke papegaaien die er leven een noodzaak.

Met hulp van de World Parrot Trust (WPT) startten in 2013 lokale vogelexperts David Letsoalo en Paul Nkhumane een veldproject met tot doel meer te begrijpen van de Kaapse papegaaien in het oerwoud en begrip te wekken in het gebied over hun belangrijkheid ze te beschermen. David en Paul werken als vogelgidsen bij Kurisa Moya Nature Lodge en hebben een uitgebreide kennis van het gebied en de vogels. Ze hebben ook een sterke binding met de lokale gemeenschappen en zijn sterk bezig met bescherming.

David, Paul en WPT gingen samenwerken met Prof. Craig Symes van de University of Witwatersrand, die een uitgebreid onderzoek heeft geleid naar de nauw verwante Swahili papegaai *Poicephalus robustus suahelicus* in het gebied, om een controleproject op te zetten. D.m.v. systematische inspecties op de belangrijkste sites, stelt het project zich tot doel populatietrends te ontdekken, om zodoende de reden van hun verplaatsingen en de interactie tussen Kaapse papegaaien en andere soorten. Nestsites zijn geïdentificeerd en inspanningen zijn uitgebreid naar verderop gelegen gebieden, waarbij een steeds beter beeld wordt gevormd over hoe de papegaaien de dramatische omgeving gebruiken.

De steile hellingen van het gebied, bedekt met dicht bos, zijn verbonden door een paar wegen en paden. Alleen tijd en vasthoudendheid zullen de dieperliggende geheimen van deze fascinerende vogels ontrafelen. Er blijft nog veel te leren, zoals de locatie van belangrijke nest –en rustplaatsen.

Zoals zoveel papegaaien vormen de bewegingen van de Kaapse papegaaien in het voorhanden zijn van voedsel, waarbij de vogels samscholen in grote groepen als de bomen fruit dragen. Voedselplaatsen kunnen redelijk voorspelbaar zijn en één van de beste kansen om grote groepen Kaapse papegaaien te zien is tijdens het fruitseizoen bij één speciale pecan –en macadamia notenboerderij aan de voet van de Magoebaskloofvallei. Hoewel historisch gezien notenboeren in Zuid-Afrika de Kaapse papegaaien hebben vervolgd als zijnde een plaag, de eigenaren van Amorentia landgoed hebben een meer tolerant inzicht.

In plaats van de papegaaien te vervolgen, hebben ze geprobeerd ze te steunen door nestboxen op te hangen om ze aan te moedigen vlakbij te nestelen. Toen een groep internationale boomklimmers het gebied in 2014 bezocht, zag de manager Wynand Espach een mogelijkheid om hun vaardigheden te gebruiken om hun nestbox programma uit te breiden.

Door krachten te bundelen, werd de groep “Explore Trees” geboren en is sindsdien verder gegaan met het assisteren bij beschermingsprojecten van de Timneh papegaaien in Guinee-Bissau (zie: "Climbing High for Timneh Parrots", PsittaScene zomer 2016) en de Lear's ara's in Brazilië. Daaropvolgende pogingen om de bijen te ontmoedigen om de nestboxen over te nemen, hoopt men dat Kaapse papegaaien weldra zich snel zullen vestigen. De geleerde lessen hier kunnen van onschatbaar belang zijn voor het vermeerderen van broedpopulaties ergens anders in hun gebied.

Met het herkennen dat oerwoud en de prachtige bomen in de toekomst die de Kaapse papegaaien ondersteunen, ligt in de handen van de volgende generatie, David Letsoalo heeft actie ondernomen om een verstrekkend programma te ontwikkelen op de regionale scholen. Met hulp van de WPT zijn meer dan 100 kinderen getraakteerd op de passie en het enthousiasme van David voor het bos en zijn vogels. Een variëteit aan spelletjes en ander activiteiten hebben mogelijkheden voor kinderen verschaft, zowel binnen als buiten

de klassen, om kennis te maken met hoe de samenwerking tussen de oude bomen van het oerwoud en de meest charismatische vogels.

Door het planten van bomen rond hun school hebben deze toekomstige "guardians of the forest" een persoonlijke taak in bescherming van papegaaien, die van invloed is op het gebied dat zal uitstrekken tot ver na hun eigen leven. Vanwege het succes wordt het actieprogramma voortgezet.

Ofschoon de populatie klein blijft en de situatie precair, de verscheidenheid aan beschermingspogingen voor de Kaapse papegaaien in het oerwoud ziet het er goed voor hun toekomst. Als er meer kennis is d.m.v. nauwgezet onderzoek, zullen de pogingen verder worden verfijnd en gestreefd worden naar waar het de meeste impact heeft. Misschien is de beste reden om te hopen is dat deze inspanningen worden uitgevoerd door gepassioneerde lokale mensen met als doel de beschermers van morgen te inspireren.

Zijn Kaapse papegaaien een aparte soort?en is dat van belang?

Onderzoekers aan de University of KwaZulu-Natal hebben kortelings genetische monsters geanalyseerd van het hele gebied van de Kaapse papegaaien met als doel het vaststellen van een tientallen jaren oud debat over hun taxonomie; zouden deze vogels gezien moeten worden als een aparte soort, of zijn ze in werkelijkheid een ondersoort van een papegaai die afwisselend beschreven wordt als bruinhals papegaai of Swahili papegaai *Poicephalus robustus fuscicollis* en *Poicephalus robustus suahelicus* wijdverspreid over Zuid-Afrika?

Dit is geen triviale vraag en roept discussie op over de definitie van een soort, die taxonomen hebben bezig gehouden sinds Darwin.

Het in categorieën verdelen heeft tevens belangrijke vertakkingen voor bescherming. Omdat beschermers er naar streven nauwkeurig bronnen te lokaliseren, zijn indicaties zoals de Red List van IUCN steeds meer van invloed op de beslissing wat gered moet worden en wat niet.

Nieuw onderzoek wijst uit dat dichtstbijzijnde voorouder van de twee papegaaien geleefd hebben tussen 2,17 en 2,67 miljoen jaar geleden in het late Pliocene tot het vroege Pleistocene tijdperk. Deze periode zagen grote veranderingen in klimaat, waarbij graslanden en bossen zich uitbreidden en inkrompen, wat mogelijk leidde tot isolatie en uiteendrijven van populaties.

Deze nieuwe informatie heeft het pad geëffend voor de acceptatie dat Kaapse papegaaien als een aparte soort moet worden gezien door CITES in 2016.

Dit zette BirdLife International, de IUCN Red List autoriteit voor vogels, aan om nader onderzoek te doen naar de verschillen tussen morfologie, klankkleur, ecologie, gedrag en de mate van geografische verspreiding tussen vermeende soort.

Dit is de criteria waaronder veel soortensplitsing worden geëvalueerd voor de pas uitgegeven geüpdatet: "Checklist of the Birds of the World" (del Hoyo et al. 2014). Volgens deze her-evaluatie werd vastgesteld dat Kaapse papegaaien voldoende verschillen in verenkleed (groenere kop, donkerder vleugelveren en vliegveren, midden extensief rood op de kop van poppen) kleiner zijn (opmerkelijk kleinere snavel) en opmerkelijk andere klanken van de suahelicus/*fuscicollis* dat ze als aparte soort worden gezien.

De Kaapse papegaaien zullen nu hun eigen bedreigingstatus hebben voor IUCN Red List of Threatened Species.

De iconische “Groene en gele” Kaapse papegaaien zijn, enige tijd, gezien als bedreigd in de Zuid-Afrikaanse Red Databook en er zijn gelukkig vele gepassioneerde personen en groepen zoals de World Parrot Trust, De Cape Parrot Project, The Cape Parrot Working Group, Explore Trees. BirdLife South Africa en anderen die werken voor hun bescherming in Zuid-Afrika.

Een topjaar: Vooruitgang voor de blauwkeelara's

Door José Antonio Diaz Lopez; WPT-Bolivia Program manager Blue-throated project

Quote: Het resultaat was het uiteindelijke uitvliegen van *acht nieuwe kuikens* in deze zwakke populatie Een buitengewoon hoog succescijfer.

Een jaar waarin het veldproject bijna alles bereikt waarop ze hadden ingezet te doen is een goede. Voor de kritisch bedreigde blauwkeel ara is het dubbel belangrijk: met minder dan 200 stuks in het wild, telt elk goed jaar.

In zijn thuisland Bolivia bevindt de blauwkeel ara *Ara glaucogularis* zich in een aanhoudend patroon: broedproblemen, een afnemend leefgebied en overdadig oogsten voor de wildlife handel, bracht zijn populatie tot precair laag niveau in de jaren 1980. In 2002 begon de World Parrot Trust in het Beni gebied in Bolivia belangrijke pogingen om deze prachtige ara's te steunen. Tijdens de volgende decennia verzamelde het Blue-throated Macaw Project nieuwe gegevens over de ecologie en de voortdurende bedreiging voor hun overleven van de vogels. Inventieve maatstaven werden op zijn plaats gezet om de vogels te beschermen, maar hun populatieniveaus bleven uiterst laag, vooral omdat het aantal reproducerende paren nog erg laag zijn. Daarbovenop werden er in klimatologische –en slechte omgevingsjaren geen broedpogingen ondernomen.

Dat feit drijft ons team om het veldwerk voort te zetten met toenemende urgentie jaar na jaar. De laatste in onze series van inspanningen met het project was in 2016: binnen 50 dagen van inspecties konden we een groot gebied van blauwkeelara habitat in kaart brengen, te midden van andere taken. Onze zoektocht was deze keer grotendeels gericht op een nieuw gebied, de Big Lakes regio in NW Beni. We hadden onze focus juist op deze regio gericht omdat het de mogelijkheid had de blauwkeelara's te steunen en lokale inwoners hadden gemeld dat ze vogels daar zagen. Omdat niemand daar voorheen onderzoek had gedaan, waren we er niet zeker van dat we ze zouden vinden.

We rondde een eerste trip af in mei, samen met een groep instituten waaronder CIBIOMA, CLB en the Natural History Museum of Santa Cruz, waarbij we tien dagen grondig 215km doorzochten over een weg langs Amazonian en droog bos, 35km met de boot langs de oevers van meren en 18km te voet door inlands bos. De immense inspanning bleek vruchteloos, maar er zijn andere veelbelovende delen van het gebied die moeten worden onderzocht.

Dan een doorbraak: eind oktober 2016, na een meer gedetailleerde motortrip van 735km, lokaliseerden we een niet gedocumenteerde groep van tenminste tien volwassen ara's in the Municipal Protected Area of the Great Tectonis Lakes of Exaltación. Hoewel de populatie blijkbaar altijd klein was, zagen de lokale inwoners het gedurende jaren verdubbelen.

Broedgevecht, dan....

De blauwkeelara lijdt onder de kwestie van *aanwas*; een gebrek aan ouderparen die kuikens grootbrengen, voor wat voor reden dan ook, en ze in het wild komen en zelf gaan broeden. Dat is waar we ingrijpen, we geven ze de middelen om met succes uit te broeden, uit te komen en hun baby's grootbrengen tot volwassenheid.

Hoe zwaar de situatie soms is, het afgelopen jaar was er fantastisch nieuws: we vonden drie wilde blauwkeelaranesten, *allemaal met eieren*. Zodoende namen we direct een paar belangrijke stappen: om te voorkomen dat klimmende predatoren het nest konden bereiken, bevestigden we metalen kegels, met een minimale verstoring, aan alle bomen om ze te beschermen tijdens de kwetsbare incubatietijd en het grootbrengen van de kuikens. We snoeiden enigszins één van de bomen om te voorkomen dat ze er vanuit de naastgelegen bomen naar toe konden.

Ondanks ons totale succes bij de beschermde nesten hebben we soms gevallen die we tegenkomen zoals nestroof door onbekende predatoren. Waarnemen van predatoren is altijd lastig, maar vooral 's nachts, dus installeerde het team een wildcamera bij elk van de drie nesten om te zien wat er gebeurde. We checkten de camera's elke 10 dagen voor beelden en om de batterijen te vervangen.

De nestbescherming werkte: we hadden geen predatie bij geen van de nesten die werden gecontroleerd.

Het resultaat was het uiteindelijk uitvliegen van *acht nieuwe kuikens* in de kwetsbare populatie. Dit is een uitzonderlijk hoog succescijfer, dat we toeschrijven aan de beschermingsmaatregelen die zijn geïnstalleerd.

Ara's hebben bomen nodig

Het leven van de blauwkeelara's is onlosmakelijk verbonden aan bomen – vooral Motacú palmen. *Attalea phalerata* is uiterst belangrijk voor foerageren en broeden. Jammer genoeg verdwijnen deze en andere boomsoorten zoals de Curupaú *Anadathera colubrina*. De waarde van deze bomen voor de ara's kunnen niet worden onderschat, dus hun doorlopend verlies is een serieus probleem dat nodig moet worden aangepakt.

Om te beginnen om dit te verhelpen, is het team gaan samenwerken met Biodiversity Research Center and Environment – Centro de Investigación en Biodiversidad y Medio Ambiente (CIBIOMA) om een platenkwekerij op te zetten met de capaciteit om ieder jaar 5.000 planten voor herstel van habitat en hebben een boomkwekerij gebouwd op het Blue-throated Macaw Conservation Centre. We hebben ontdekt dat uit tien soorten planten in het gebied er zes voedsel produceren en drie nestbomen.

Door gebruik te maken van deze informatie begonnen we met het planten van 1.508 inheemse boomzaailingen met een succes van meer dan 90% dat aanslaat voor in totaal van 15ha hernieuwd habitat, een goede eerste stap.

We zijn een uitgebreide inspanning van plan in dit gebied in de komende jaren.

Gemeenschappen: interesse en medewerking

Blauwkeelara's zijn niet de enigen die in dit gebied elven, er zijn ook mensen. In het gebied van de vogels kennen we 16 belangrijke plattelandsgemeenschappen gebaseerd op hun relatie met de ara's, omdat er een mogelijkheid is tot interactie, goed of slecht, tussen deze twee.

De oplossing is de mensen wegwijs te maken en erbij te betrekken. Het projectteam heeft in de afgelopen jaren materialen ontwikkeld om interesse te creëren onder de bevolking en dit afgelopen jaar presenteerden we een thema gebaseerd op bescherming voor meer dan 2.800 mensen (overwegend kinderen), gezien de grootste prioriteit voor diegenen die dicht bij de ara's leven. Het programma op de plattelandsscholen zijn onderverdeeld in acht verschillende leermodules. De kinderen nemen deel aan een papegaaienquiz aan het begin en eind van een reeks modules, om te zien hoeveel ze hebben opgestoken over de vogels.

Daarbovenop bereikten we een belangrijk aantal mensen op festivals en andere evenementen. In de nabije toekomst kijken we of we lokale mensen kunnen inhuren om te werken op de Pampas del Yacuma Local Reserve, om op een ander niveau medewerking te krijgen in de wereld van de ara's.

Kweek in gevangenschap en vrijlating: een nieuw grens voor de blauwkelen

Het project heeft behoorlijke vooruitgang geboekt op het gebied van actie – kweek in gevangenschap voor vrijlating in het wild. Het is een idee dat heel veel denken en planning heeft gevergd voor zowel de gevangenschapvogels als de wilde vogels. Onze conclusie verzameld van waardevolle ervaring in het verleden van vrijlating van andere papegaaien, is dat het een waardevolle manier is voor het vermeerderen van wilde populaties in problemen.

Op het Conservation Centre, opgericht in oktober 2012, zijn de bouw van nieuwe broed –en vliegvolières in aanbouw om vogels te ontvangen op dit moment woonachtig in de USA, UK en Canada. Men hoopt eventueel te starten met nieuwe wilde populaties waarbij zorgvuldige herintroductie plaatsvindt van gedegen gescreende in gevangenschap grootgebrachte vogels.

Vooruitkijkend

In de toekomst kijkt het Blue-throated Macaw Project vooruit om deze huidige acties verder te ontwikkelen, evenals uitbreiding van het programma in belangrijke nieuwe gebieden in het noord -en noordoostelijk deel van hun verspreidingsgebied, waar er hoop is nieuwe populaties te vinden. Ons herstel programma zal eveneens groeien en onze plannen om nieuwe beschermde gebieden te creëren in het zuiden van hun verspreidingsgebied zijn verwezenlijkt.

Als alles zo blijft goed gaan, zullen we nog meer goed nieuw te melden hebben in de komende maanden. Onze oprechte dank gaat uit naar de vele supporters en stichtingen die dat mogelijk maken.

© **Vertalingen Ria Vonk**